

รธน. มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันยื่นบัญชีฯ โดยต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและวันที่พ้นจากตำแหน่ง วรรคสอง กำหนดให้ยื่นบัญชีฯ อีกครั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี มาตรา ๒๕๕ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นหรือ นับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และมาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดิน อยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถือว่าผู้ถูกร้อง เป็นรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ คือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ แสดงรายการทรัพย์สินของตนและ/หรือคู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ที่ยื่นต่อผู้ร้อง โดยผู้ถูกร้องชี้แจงว่าได้โอนลอยหุ้นบริษัทต่าง ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ให้คู่สมรสก่อนที่จะ เข้าดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งหลักฐานที่ปรากฏการโอนหุ้นโดยตรงจากผู้ถูกร้องไปยังบุคคลอื่นเป็นผล จากการที่ผู้ถูกร้องโอนลอยหุ้นให้คู่สมรส แล้วคู่สมรสนำไปโอนลอยต่อให้บุคคลอื่นมีชื่อถือไว้แทน ทำให้ปรากฏ หลักฐานทางทะเบียนว่าได้รับโอนหุ้นโดยตรงจากผู้ถูกร้อง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วการมีชื่อบุคคลเหล่านั้น ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ เป็นการถือไว้แทนคู่สมรสผู้ถูกร้องเท่านั้น ไม่ใช่ถือแทนผู้ถูกร้อง และในขณะที่ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องไม่ทราบว่าหุ้นที่คู่สมรสใช้ชื่อบุคคลอื่นถือแทน แม้กระทั่งคู่สมรสซึ่งเป็นเจ้าของหุ้นก็ยังไม่ทราบว่า เลขาธิการส่วนตัวของตนไม่ได้แจ้งหุ้นเหล่านั้นไว้ในบัญชีฯ พยานหลักฐานยังไม่พอฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจ ยื่นบัญชีฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ถูกร้องจึงไม่มีความผิด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงให้ยกคำร้อง

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “... จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ... หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ... ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ...” แต่ศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งประเด็นว่า “ผู้ถูกร้องมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่” จึงเป็นการวินิจฉัยตามประเด็น ที่ตั้งไว้

ย่อโดย นางบุศรา เทียนดี
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายสุภัทร แสงประดับ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๗

นางศรัณยา วีระกรพานิช
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๓

นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ